

شغلي روغتيا

IAPH
International Academy
of Public Health

شغلي روغتيا پيژندنه

د نړيوال كار روغتيا او خونديتوب Occupational Health and Safety (OH&S) د اقتصادي نړيوال كيدو سره خورا ډير تړاو لري. لكه څنگه چې نړيوال بازار وده كوي، د پرمختللو او د پرمختگ په لور روان هيوادونو تر مينځ تشي ډيريږي، كوم چې په پرمختللو هيوادونو كې د OH&S خدماتو پورې اړوند ډيري مسئلي رامينځته كوي، لكه شغلي يا كاري ناروغي، د كار خراب شرايط، او صدمي. كه څه هم اقتصادي تشه او د سرچينو نشتوالی د ورته ستونزو اصلي لاملونه دي، د پرمختگ په لور روان هيوادونو كې نوري مسئلي د OH&S خدماتو په تيب حالت كې، په شمول د غير روزل شويو كارگران، غير رسمي او غيرقانوني كار، د قانون پلي كولو نشتوالی، د ساختمانې وضعيت خراب شرايط، او زراعتي سكتورونو مرسته كړي

عامه روغتيا د كارگرو د روغتيا په شمول د اوسني وضعيت څخه اغيزمنه شوي. ناكافي روزنه او تعليم او د سرچينو نشتوالی د سيمي په ډيري هيوادونو كې د OH&S خدمات اغيزمن كړي. سربيره پردې، د OH&S خدماتو اهميت په اړه نازك زيربناوې او ضعيف پوهاوی په ساحه كې د لور كيفيت روزني پروگرام ته اړتيا ډيروې. پدې توگه، د مناسبې روزني پروگرام رامينځته كول د زيربناوو د لوړولو د تضمين لاره ده، د پوهاوي كچه لوړيږي، او د ډيري كارگرو كاري شرايطو ته وده ور كول كيږي.

د شغلي روغتيا پروگرام

شغلي روغتيا درې پروگرامونه لري، هر پروگرام درې مياشتني وخت لري:

پروگرام 1: په نړيوال چاپيريال او شغلي روغتيا كې اساسات

پروگرام 2: د شغلي روغتيا او خونديتوب مديريت

پروگرام 3: د شغلي روغتيا د خطر مديريت

هغه گډونوال چې د نهه مياشتني پروگرام اړتياوې پوره كوي دوی ته به مسلکي ډيپلوم ورکړل شي

د وړتيا معيارونه

- د روغتيا، طب، سلوك، يا ټولنيزو علومو، يا د ساينس كوم بل اړوند ساحه كې له يوه پيژندل شوي پوهنتون څخه د ليسانس سند ولري.
- په روغتيا پورې اړوند ساحه كې د غوره كاري تجربې سره.
- په انگليسي ژبه كې د زده كړې وړتيا ولري.

د تريننگ د ورکولو میتود:

په صنف كې میتود

د زده كړې مخلوط میتود

د تريننگ ژبه:

عربي

انگليسي

په ټولو پروگرامونو كې:

څوك بايد درخواست وكړي

د دې پروگرامونو هدف ور كسان د عامې روغتيا متخصصين دي چې د روغتيا وزارتونو، غير دولتي سازمانونو، او د بشردوستانه ادارو لپاره كار كوي. دا پروگرامونه به د هغو كسانو لپاره هم ارزښتناکه وي چې په چاپيريال او شغلي روغتيا كې د وظيفوي مسلک په لټه كې دي.

د پروگرام عمومي کتنه:

په نړیوال چاپیریال او شغلي روغتیا (GEOHealth) پروگرام کې د بنسټونو هدف دا دی چې برخه اخستونکو ته د عامې روغتیا په اساسي برخو کې لومړني پوهه چمتو کړي چې د GEOHealth ساحې پورې اړه لري. هغه برخه اخستونکي چې دا پروگرام بشپړولوي په عامه روغتیا کې به یو قوي بنسټ ولري چې دوی ته دا وړتیا ورکوي چې په ساحه کې نور ګامونه پورته کړي. د GEOHealth ماډلونه او ترینګ موخه لري چې ډیری ډیسپلینونه سره یو کړي ترڅو د اوسیدونکو وړتیا ته وده ورکړي او د دوی راتلونکي مسلک کې ساینسي میتودولوژي وکاروي. دا پروگرام د درې میاشتو بنسټیز کچې پروگرام دي چې د نهو میاشتو پروگرام برخه ده.

د زده کړې پایلې:

- د پروگرام په پای کې به برخه اخستونکي وکولی شي چې:
- هغه عمده فکتورونه چې په نړۍ کې د افرادو او نفوس روغتیا اغیزمنه کوي تشریح کړي او د دوی مغلق توب وینایي.
- د چاپیریال د ضررونو (هزرد) لوی صنفونه، د دوی سرچینې، او د صدمه لیدو او زیان منني میکانیزمونه وپېژني.
- د چاپیریال د ضررونو (هزرد) د مخنیوي او کمولو لپاره لاري چاري، او د چاپیریال د ضررونو (هزرد) څخه د خلکو ساتنه وپېژني.
- د اندازې، شخص، ځای او وخت په اساس د عامې روغتیا ستونزې تشریح کړي، او د اپیدیمولوژیک لومړني اقداماتو محاسبه وکړي.
- د ساده احصایوي تحلیلونو غوره کول او پلي کول او د ورکړل شویو څیړنو د (hypotheses) لپاره پایلې تشریح کړي.
- د زهرجنو موادو سره د مواجهه کیدو د ارزونې او وړاندوینې کې د توکسیکولوژي د اصولو پوهه پلي کړي.

د روزني کورسونه:

- د عامې روغتیا پېژندنه
- د چاپیریال او حرفوي روغتیا اپیدیمولوژي
- د توکسیکولوژي اصول
- اساسي اپیدیمولوژي
- د نړیوال چاپیریال روغتیا پېژندنه

ساحوي کار:

- برخه اخستونکي به اوه اونۍ په ساحوي کار کې تیروي ترڅو د ژوند د عیني شرایطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرین کړي چې دوی یې د ځانګړي روزونکي لارښود سره ترلاسه کوي. تمه کيږي لاندې ساحوي پروژې د ساحې کاري دورې په جریان کې ترسره شي:
- د عامې روغتیا ستونزې وپېژني او د عامې روغتیا سکتورونو کې د ډیټا کارول درک کړي.
 - د اپیدیمولوژي په ساحه کې، بایوسټاټیسټیک، او چاپیریال روغتیا میتودونه پلي کړي.
 - په ټولنه کې د چاپیریال او شغلي ګواښونو ارزونه او توپیر کول

د پروگرام عمومي کتنه :

پرمختللي شغلي روغتيا او خونديتوب (OH&S) د برخه اخستونکو لپاره د ودانۍ بلاک دی څوک چې د OH&S په ساحه کې د تخصص يا د خپلو مهارتونو د لا پراختيا لپاره ليوالتيا لري. په دغه دري مياشتني پروگرام په نصاب کې به وکولي شي چې د اساسي OH & S، د شغلي خونديتوب او روغتيا ادارې (OSHA) مقرراتو مفاهيمو، او همدارنگه د خطر د اصولو او مدیریت سره پېژندنه پيدا کړي. سربيره پردې چې د يوې ځانگړې ساحه کې اړين ټريننگ تر لاسه شي. پروگرام به د برخه اخستونکو سره مرسته وکړي چې په OH&S کې د پوهې او ټريننگ هغه لازمي کچې تر لاسه کړي چې په ټولو مسلکونو او صنعتونو کې د پلي کېدو وړ وي. برخه اخستونکي د دې پروگرام په بشپړېدو به د دې وړتيا ولري چې فزیکي او کيمياوي خطرونه او نور ډوله فشارونه وپېژني او اداره يې کړي چې د کارگرانو روغتيا اغېزمنه کوي. دوی به د کار ځای بيا ډيزاين، د سالم او خوندي کاري چاپيريال ساتنه، روزنه او بيا روزنه، د کار غوښتنو ارزونه، طبي تشخيص، روغتيا سکرينينگ، او د کاري ظرفيتونو ارزولو له لارې د کارکوونکوگمارنې وړتيا کې مرسته وکړي.

د زده کړې پايلې :

- د پروگرام په پای کې به برخه اخستونکي وکولي شي چې:
- يو لړ ضررونه يا هزره په کاري ځايونو کې او د دوی اړوندو شغلي اختلالاتو ارزونه او مدیریت وکړي.
- په کاري ځای کې د شغل روغتيا او د خونديتوب يا سيفتي اصولو د پلي کولو گټې او په خونديتوب او توليد باندې د دوی اغېزې منعکس کړي.
- د داخلي ککړتيا سرچينې وپېژني او د دوی د ککړتيا د کمولو او له مينځه وړلو لپاره اقدامات پلي کړي.
- د خطرناکو (هزرديوس) کثافاتو مدیریت دي وپېژندلو، مقرراتو پلي کولو، او د کنټرول تخنيکونو شاملولو له لارې وکړي.
- د حرفوي روغتيا او خونديتوب خطراتو پورې اړوند د ايډيمولوژيکي ډيټا څخه مناسب استنباط وکړي.

د روزني کورسونه:

- شغلي روغتيا او خونديتوب يا سيفتي
- د انفيکشن مخنيوي او کنټرول
- په حرفوي روغتيا کې پلي شوي څيړني
- د داخلي هوا کيفيت
- د مضره کثافاتو مدیریت

ساحوي کار:

- برخه اخستونکي به اوه اونۍ په ساحوي کار کې تيروي ترڅو د ژوند د عيني شرايطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرين کړي چې دوی يې د ځانگړي روزونکي لارښود سره تر لاسه کوي. تمه کيږي لاندې ساحوي پروژې د ساحي کاري دورې په جريان کې ترسره شي:
- په خپلو کاري ځايونو کې د عامو ضررونو يا هزره ارزونه ترسره کړي.
- د ارزول شويو ضررونو يا هزره لپاره دي د خطر کمولو پلان جوړ کړي.
- د په ځای کې دي د اړوندو کارکوونکوسره د موندنو د شريکولو لپاره يوه غونډه ترسره کړي او د خونديتوب يا سيفتي اقداماتو پورې اړوند مسئلي راپورته کړي.

د پروگرام عمومي کتنه:

پدې پروگرام کې کورسونه به د خطرونو وړاندوینې او تحلیل کولو لپاره د برخه اخستونکو وړتیا ډیروني، د ډیزاین مطالعات د دې سره مطابقت لري د کار ځای، او د کارگرانو خونديتوب په اړه قضاوت کول.

د پروگرام ټوله موده درې میاشتې ده، کوم چې په صنف/آنلاین مطالعې کې پنځه اونۍ او په ساحه کې اوه اونۍ د وقف شوي ښوونکي لخوا نظارت کېږي.

د زده کړې پایلې:

- د پروگرام په پای کې به برخه اخستونکي وکولی شي چې:
- په چاپیریال کې د خطرونو او ضررونو یا هزر د سپړلو وړتیا لرونکي څیړني مطالعات ډیزاین کړي.
- د کیفی (کوالیتیتیف) او کمی (کوانتیتیف) خطر ارزونې کې څلور مرحلې پلي کړي: د هزر د پېژندنه، د دوز ریسپانس ارزونه، د مواجهه کیدو ارزونه، او د خطر مشخصات
- د چاپیریال خطراتو د اداره کولو لپاره پلانونه جوړ کړي.
- د ټولني د اوبت ریچ پروگرامونو ډیزاین کولو لپاره د کمیونیکیشن او پیغام پراختیا اساسي اصول پلي کړي.
- د کار ځای شغلي روغتیا او خونديتوب یا سیفتي خدماتو پورې اړوند د رهبریت مهارتونه وښایست
- نورو ته د شغلي روغتیا او خونديتوب یا سیفتي لومړني مفاهیمو کې ټریننگ او تعلیم ورکړي.

د ټریننگ کورسونه:

- د شغلي خطر ارزونه
- د شغلي خطر کمیونیکیشن
- علمي لیکنه
- د شغلي خطر مدیریت
- مدیریت او رهبري

ساحوي کار:

- برخه اخستونکي به اوه اونۍ په ساحوي کار کې تیروي ترڅو د ژوند د عیني شرایطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرین کړي چې دوی یې د ځانگړي روزونکي لارښود سره ترلاسه کوي. تمه کېږي لاندې ساحوي پروژې د ساحې کاري دورې په جریان کې ترسره شي:
- 1- د خطر په ارزونه کې دې وروستي میتودونه د چاپیریال بیلابیلو مواجهه وو لپاره پلي کړي.
 - 2- د خطر ارزونې ارزیايي په روښانه ډول خلکو ته وړاندې کړي.
 - 3- د چاپیریال روغتیا مسئلو لپاره مداخلې ترسره کړي
 - 4- د مختلفو څېړنو د نتایجو (اوبت لیټ) تحلیل او انتقادي ارزونه د دغه پروگرام په پای کې وکړي، برخه اخستونکي او د وروستۍ پریزنټیشنونو او بحث لپاره به راغونډیږي.

IAPH

International Academy
of Public Health

 www.iaph.org

 info@iaph.org

لخوا خواکمن شوی:

EMPHNET
The Eastern Mediterranean
Public Health Network